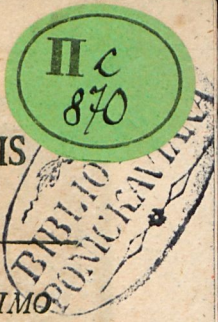

Q.N.
431,
23.

DE
SERTIS ARBORIBVS SACRIS SVSPENSIS
AD OVID. METAM. VIII. 726. 748.
DISSERIT

V I R O
SVMME REVERENDO MAGNIFICO CONSVLTISSIMO
D O M I N O

JOANNI FLORENTI
RIVINO

JCTO HEREDITARIO IN NEVMVCKERSHAVSSEN
ECCLES. CATHEDRAL. MARTISBYRG. CANONICO ET WVRZENS. DECANO AN-
TECES. JVR. LIPS. ACAD. DECEMVIRO ORD. JCTOR. ASSESSORI

D O M I N O
COGNATO SIVE POTIVS PATRI ET NVTRITORI SVO
SEMPITERNVM COLENDO

CVM
SPLENDIDISSIMA ATQVE EXCELLENTISSIMA FEMINA
CHRISTINA MARGARETHA
E GENTE GREENIA

SVMME REVERENDI ET MAGNIFICI DOMINI
B. JO. ANDREAE GLEICHII

THEOLOGI QVONDAM CELEBERRIMI ORATORIS S. IN AVLA REGIA
ET ELECTORALI SAXONICA SENIORIS ET SVPREMI SENATVS
ECCLESIASTICI SENATORIS

RARISSIMI EXEMPLI VIDVA
AMITA VEL MATRE SVI AMANTISSIMA
NVPTIARVM SOLEMNIA CELEBRANTI

LAETE AC REVERENTER APPLAVDENS
M. GEORGIVS SIGISMVNDVS GREENIVS

FRANCISC. MIS. RECTOR.

D. XXVII. JVLII. c1610cc XXXXI.

MISENAE EX OFFICINA LOEWIANA

THE
SERVANT OF THE LORD

JOHANNES BAPTISTA

JOHANNES BAPTISTA
KUNSTLER

JOHANNES BAPTISTA
KUNSTLER
D. O. M. W. O. M.
KUNSTLER

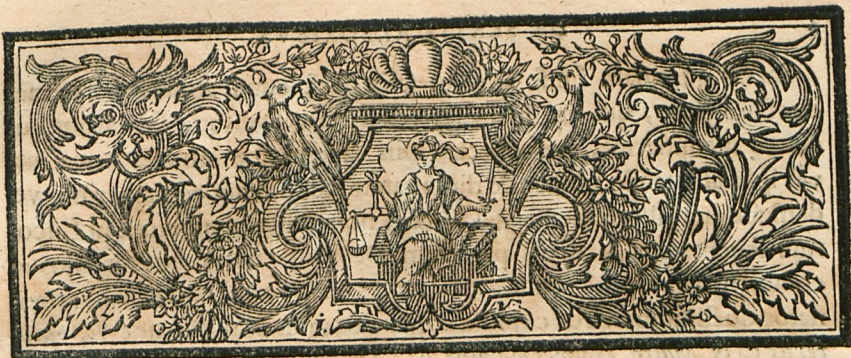
JOHANNES BAPTISTA
KUNSTLER

JOHANNES BAPTISTA
KUNSTLER

JOHANNES BAPTISTA
KUNSTLER

A. XXVII. IV. 18. 18. 18. 18.

DE
SERTIS ARBORIBVS SACRIS
SVSPENSIS.

Media sub arborum umbra medioque florum in pro-
ventu, quæ ædium mearum est amœnitas atque
anni nunc formositas, versanti mihi dum GLEI-
CHIA *Mea Meo* desponsa nuntiatur RIVI-
NO, & mens statim læta ac pia, acceptorum-
que ab utroque memor beneficiorum, quibus
fruens sub utriusque tegmine velut patulæ sub
umbra arboris recubuisse adhuc videbar, &, vel ipse locus vel anni
atas, quibus

*Verque novum adstabat, cinctum florente corona,
Stabat nuda Aestas, & spiceaserta gerebat,* a)
cogitanti mihi, quodnam offerrem lætitiæ ac pietatis munus, priscam
referunt & referri jubent veterum, religiosissimorum mortalium, con-
suetudinem ac ritum, lætitiæ, honoris, & religionis causa suspendendæ
serta arboribus sacris.

a) Ovid. Met. ll. 27. 28.

Sacras quondam fuisse arbores satis perspicuum atque inter omnes constare puto, qui vel lucorum religionem Deosque sub arboribus cultos meminerint, vel dilectas Diis sacratasque arbores nouerint, vel ipsis aliquando numen & diuinitatem adscriptam cogitauerint, vel denique sacra illis suspensa *Αναθήματα* non penitus ignorauerint. Lucorum sanctitatem & in iis peractum Deorum cultum præter alios in commentatione mea *de Luco religioni ab Abrahamo consecrato* b) nominatos doctissimos viros copiose atque eleganter exposuerunt *Jo. Spencerus* c) & *Matth. Zimmermannus*. d) Dilectas vero, delectas, numinibusque sacras fuisse arbores vel ipse Deus opt. Max. exemplo est, sibi soli consecrans ac feruens scientiæ boni & mali arborem, sui que symbolum abietem virentem legens, e) vel certe gentium profanarum Dii, quarum Jupiter esculum & quercum, f) suo sæpe tactum fulmine, in tutela habuit,

Populus Alcide gratissima, vitis Iaccho,

Formosa myrtus Veneri, sua laurea Phæbo. g)

Arcadio pinus amata DEO. h)

Eandem pinum montium custodi nemorumque Virgini, Dianæ, consecrat *Horatius*, i) oliuam, castitati & paci dicatam, amat *Pallas*. k) Cultas deinde ipsas arbores & diuino honore affectas multis probant *L. Cæ. Rhodiginus*, l) *Casp. Barthius*, m) *Jo. Freinshemius*, n) *Matth. Zimmermannus*, o) atque vniuerso fere generi humano tribuunt, quod de Massiliensium luco habet *Lucanus*: p)

Stricte diris altaribus ære,

Omnis & humanis lustrata cruoribus arbor.

Ad arbores igitur tam sancte habitas, tam charas Diis, tam religiose frequentatas frequentes illi ac nimii Deorum, quos superstitione fixit, culto-

b) Ad Genes. XXI, 33. Lips. 1735. 4 c) De Legg. Hebr. Rit. L. II, c. XVI. d) In Florileg. Philolog. Hist. p. 463. seqq. e) Gen. II, 17. & Hof. XII, 9. Conf. M. Sigm. Andr. Flachs Diss. de Abiete virente. Lips. 1731. f) *Taubmann*. ad Virgil. p. 9. Plin. H. N. L. XII. g) Virgil. Eclog. VII. 61. *Ouid. Met.* I. 558. h) *Propert. I.* XVIII. *Taubm.* c. I. ad *Virgil. G.* IV. 112. i) L. III. od XXII. k) *Pomey. Panth. Myth.* pag. 79. l) *Lecl. Antiqu. L.* XV. r. & L. XVIII. 31. m) *Aduers. L.* XXXIII. 19. n) *Comment. ad Curt. L.* VIII. c. 9. §. 33. o) *Florileg. Philol. Hist.* p. 140. seqq. p) L. III.

cultores *Αναθήματα* sua resque varias variis de caussis vel sacro vel illustriori in loco asseruandas. Fortissimi hostium debellatores detracta victis arma affigebant arboribus, earumque truncos tropæis ponendis primum eligebant, q)

*Vt sic frugifero quercus sublimis in agro,
Exuvias veteris populi, sacrataque gestet
Dona ducum.* r)

Alii, vt infula & vittis Deorum simulacra, s) ita & arbores ornabant, mediasque cingebant vittis. t)

*Sic, quæ fumiferas arbor vittata lucernas
Sustinuit, cadit vltirici succisa bipenui.* u)

Alii denique donaria sua & memores tabellas x) ex voto iisdem suspendebant. y)

*Stabat in his ingens annofo robore quercus,
Vna nemus: vitte mediam, memoresque tabella,
Sertaque cingebant, voti argumenta potentis.*

Serta hic ipsa in arboribus conspicimus, & quidni tam sacro in loco posita deprehendamus, quæ lætitiæ, honori, religioni præcipuæ dicata voluit prisca mortalium ætas. Quantum inseruierint quondam lætitiæ significationi ferta, præter *Paschaliū* z) elegantissime docent *Jo. Nicolai* a) & *Frid. Gotthilff. Freytag*, b) & solennes testantur veterum formulæ ac festi ritus. c)

Date ferta per aras!

Festaque pallentes hilarent altaria luces!

)(3

Ho-

- q) Virgil. Aen. XI. 5. seq. Conf. Consultiff. Adr. Deod. Steger. Antiquissima Tropæa Pop. Rom. Lips. 1738. 4. r) Lucan. L. I. Liv. H. R. l. I. s) Leg. Excell. atque consultiff. Adr. Stegeri Diss. doctiff. de Infulis. Lips. 1739. 4. §. 8. t) Ouid. Met. VIII. 744. u) Prudent. contra Symmach. L. II. 1009. x) Jac. Phil. Thomassinus de Donariis & tabell. variv. Parav. 1654. M. Petr. Kunzii S. & Prof. *Αναθημάτων* Hist. Jen. 1729. y) Ouid. Met. VIII. 742. seqq. z) In Libro de Coronis. a) In Tr. de Phyllobolia. b) In *Αποσποσμάτων* Hist. Philolog. de Coronis Coniualibus Vett. Lips. 1712. 4. c) Stat. Sylv. L. III. Virgil. Aen. IV. 202. Lucan. L. II.

DE SERTIS ARBORIBVS

Honos autem fertorum tantus exultimatus fuit, vt non nisi Deorum capitibus primo tempore imponerentur, atque Jouem quidem esculo, Mineruam olea, Apollinem lauro, Venerem myrto, Bacchum hederâ, Parcas quercu, Furias narcissis, Vulcanum picea, Cybelên pinu, Herculem populo, Dioscorida arundine, Martem gramine orna- rent, d) mox vero etiam variis afficerent floribus & fertis, e) tempora- que eorum iis cingerent, uti de Genio Tibullas. f)

Ipse suos adsit Genius visurus honores,

Cui decorant sanctas florea ferta comas.

Accedebat ad hæc ferta, lætitiæ & honoris documenta, pia religio- nis significatio, quam vel votum vel pietas exigebat. Pietatis erat ser- ta offerre gratulatoria, bona quæuis ominandi causâ, in Natalitiis suo- rum, & recens natorum, & adultiorum, celebratis; g) nec minus sepulchra- lia dicare mortuis ferta, iisque, veluti Augustus Alexandri Magni condi- torium & corpus prolatum floribus aspersis veneratus est, venerari mortuos quondam dilectos suaque virtute charos & præstantes, h) quod quidem annuum factum deinde religionis ac pietatis officium.

Namque aliquis senior veteres veneratus amores,

Annua constructo ferta dabat tumulo. i)

Erant & votiua ferta amatoria illa, quæ amatae dedicauit quondam pu- ellæ iuuenis,

Interdum madidas lacrymarum rore coronas

Postibus intendens; quæ multum ferta placebant. k)

Nec non conuiuialia, quæ, vt milites exauctorati arma sua ad Mar- tis, gladiatores rude donati ad Herculis ædem ponebant, ita conui-

væ

d) Cel. Freytag. c. 1. §. IV. V. e) Alex. ab Alexandr. G. D. 22. Barb. Aduers. L. XVIII. f. 920. Turneb. Aduers. XXVI. f) L. II. El. 2. g) Conf. Th. Bartholinum de Puerperio Vet. Meurs. Lect. Attic. L. IV. c. 10. Juvenal. Sat. IX. 85. & V. 180. h) Jo. Nicolai de Luctu Græcorum. Id. de Phyllobol. c. XV. Kirckmann. de Fune- ribus Plin. L. XXI. c. 3. Cic. L. II. de Leg. Virgil. Aen. VI. 813. 845. i) Tibull. L. II. El. 4. Pirisc. Lex. Antiq. l. 793. k) Ouid. Met. XIV. 708. 736. Id. Amor. L. I. El. 6.

væ, languida & capite demta, Deo cuius in munus dederunt: l) quibus nuptialia denique annumerantur ferta, infra nominanda, & peculiari schediasmate celebrata *Madero*. m) Jam vero lætum hoc, pium ac votium fertorum decus, qui abesse potuisset ab arboribus, inter res sacras, diuinas, atque ipsa numina relatis. Ostendit illud, supra dicto loco, *Quidius*, quod quidem *Apulejus*, n) *Zimmermanno* o) atque *Eschenbachio* p) laudatus, confirmat. Refert eundem sacrum arborum ornatum *Arnobius*, vbi de Pini Cybeles violis ac coronis: *Quid comiti inquit, violaceis coronis & redimitti arboris ramuli. Nonne illud indicant, vti mater primogenitis floribus adornauerit pinum, miserabilis indicem testimoniumque fortune, cet.* q) Cum quibus ejusdem alia faciunt verba: *Quid lanarum, dicentis, vellera, quibus arboris colligatis & circumuolutis stipitem?* Maxime vero hæc: *Venerabar nuper simulacra, veternos in arboribus tenias.* Titulos præcipue, Tabellas Votiuas, *Dona pretiosa, & Lacinias, auro litteratas, Apulejus* r) celebrat, quia cum gratia facti nomen Deæ, cui fuerint dicata illa dona, sint testatæ. Titulorum talium in consecrata ilice, quæ in Vaticano fuerat, meminit *Plinius*, s) *Vetustior*, inquit, *vrbe fuit ilex in Vaticano, in qua titulus æreis literis Hetruscis religione jam tum dignam significabat.* Viua demum læta illa pia & religiosa, ex arboribus sacris pendentia, *Ἀναθήματα Theocritus* t) noster in his ante oculos ponit:

Ω καλά, ὦ χαρίεσσα κόρη, τὸ μὲν οἰκέτις ἦδη.
 Ἄρμες δ' ἐς δρόμον ἦρι καὶ ἐς λειμώνια φύλλα
 Ἐρφέμεσ, σεφάνως δρεφεύμεναι ἀδὺ πνέοντας.
 Πρᾶτ' αἱ τοὶ σεφάνων λωτῶ χαμαὶ ἀνξομένοιο
 Πλέξασαι, σκιερὰν καταθήπομεν ἐς πλατάνισον.
 Γράμματα δ' ἐν Φλοιά γεγραφέται, ὡς παριών τις
 Ἀγνοίη, Δωρισι, Σέβευ μ'. Ελένας Φυτὸν εἰμί.
*Virgo decens, formosa, viri jam passa cubile,
 Nos matutine simul ad fragrantia prata
 Ibimus, & tristes redolentia ferta legemus,*

Voti-

- l) *Lips. Antiqu. Lect. L.III.c.1. L.III.de Conu.c.24. Plaur. in Afin. A&I.V.Sc.1.58. Cel. Freytag. c.1. m) In peculiari de Corona Nuptiali libello. n) Flor.1. o) Florileg. p.141. p) De Consecrat. Gent. Lucis p.221. P. II. Car. Bernizii & Corn. van Arkel. F&f. Diss. Philol. Rotterod. 1710. 8. q) Aduerf. Gent. L.V. r) L.VI. Met. s) L.XVI, c.44. t) Ejdyll. XVIII. Helen. v.38. seqq. p.94. Edit. Lond. Dav. Whistford. 1659. 4.*

*Votiuam ex humili Loto tibi sæpe coronam
Nectemus, platano quæ suspendetur ab alta.*

Istaque scripta sacer retinebit Dorica cortex:

Hæc Helene est arbor! Supplex accede Viator!

Præclarum est & insigne prorsus hujus rei exemplum in *Ouidii* *Metamorphoseon* libris proditum memoriæ & pulchro carmine decentatum. Concordes animæ, felicissimique conjuges, munificentia atque hospitalitate charissimi Diis, *Baucis* & *Philemon*, hic quidem justus senex, ista vero femina justo conjugæ digna, secuta illorum vota Deorum fide, versaque domo in templum, ipsisque vna morte mortisque hora solutis & in arbores mutatis, tam læte, pie ac religiose culti sunt posteris, vt bonus quisque sertis ornauerit arbores tam puras, castas, sanctas.

Ostendit adhuc Tyaneus illic

Jnicola de gemino vicinos corpore truncos.

Hæc mihi non vani, nec erat cur fallere vellent,

Narrauere senes: equidem pendentia vidi

Serta super ramos, posuique recentia. u)

Hæc ad *Vos* spectant, *Venerabiles Conjuges*, atque eadem mea est reverentia, pietas, religio, lætitia, quæ *Vos* hodie lubens meritoque veneratur. Nuptias celebrat *Vir* justus cum *Femina* justissimo conjugæ dignissima. x) *Vtriusque* domus augustissimum semper pietatis & justitiæ templum fuit, templique adeo tutela vterque semper exstitit. y)

Munificentia *Vestrae* ac hospitalitatis vberriamæ,

Ad quam super omnia vultus

Accessere boni, z)

tot viua extant documenta, quot vnquam fuere, sunt, eruntque *Vestrum* cultores. Inde mihi, vt alius absit ingenii lufus, vel a nomine, vel ab insignium lauro petitus, cum arboribus vel maxime comparandi videmini, quarum sub umbra tot latuere latentque boni, & ad quas singularis illa iustis a Deo promissa perrinet felicitas. a) Vt igitur læti mei, pii, ac religiosi animi pignus aliquod extet sacrum & solenne, inter alia nuptialia ferta b) ferta pono votiuæ, hæc addens, vt diutissime animo, corpore, honore, felicitate floreatis, nonnisi annis æuoque soluti languescatis, ac fera tandem *Vestris Venerandis Nominibus* pie ac religiose adscribat c) posteritas:

Cura pii Dis sunt, & qui coluere coluntur!

u) *Ouid.* *Metan.* VIII. 722. seqq. x) *Ouid.* *Met.* VIII. 707. y) *Ibid.* 702. 714. z) *Ibid.* 679. a) *Pf.* I, 3. b) *Pfeiff.* *Antiqu. Gr. L.* IV. c. 26. *Rosin.* *Ant. Rom. L.* V. c. 37. *Joach. Hildebrand.* de Nupt. *Vet. Christ.* p. 70. c) *Metan.* VIII. 727.

☞) o (☞

Inches
Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

DE
SERTIS ARBORIBVS SACRIS SVSPENSIS

AD OVID. METAM. VIII. 726. 748.
DISSERIT

V I R O
SVMME REVERENDO MAGNIFICO CONSVLTISSIMO
D O M I N O

JOANNI FLORENTI
RIVINO

JCTO HEREDITARIO IN NEVMVCKERSHAVSSEN
ECCLES. CATHEDRAL. MARTISBURG. CANONICO ET WVRZENS. DECANO AN-
TECES. JVR. LIPS. ACAD. DECEMVIRO ORD. JCTOR. ASSESSORI

D O M I N O
COGNATO SIVE POTIVS PATRI ET NVTRITORI SVO
SEMPITERNVM COLENDO
CVM

SPLENDIDISSIMA ATQVE EXCELLENTISSIMA FEMINA
CHRISTINA MARGARETHA
E GENTE GREENIA

SVMME REVERENDI ET MAGNIFICI DOMINI
B. JO. ANDREAE GLEICHII

THEOLOGI QVONDAM CELEBERRIMI ORATORIS S. IN AVLA REGIA
ET ELECTORALI SAXONICA SENIORIS ET SVPREMI SENATVS
ECCLESIASTICI SENATORIS

RARISSIMI EXEMPLI VIDVA
AMITA VEL MATRE SVI AMANTISSIMA
NVPTIARVM SOLEMNIA CELEBRANTI

LAETE AC REVERENTER APPLAVDENS
M. GEORGIVS SIGISMVNDVS GREENIVS

FRANCISC. MIS. RECTOR.

D. XXVII. JVLII. clolccc XXXXI.

MISENAE EX OFFICINA LOEWIANA.

